

טור' בוכהולץ ברונו
172249
בן הדויג ויחזקאל
נולד ב- ט' באדר א' תרפ"ו 13.2.1916
שרת בנפת אורן 101
נפל ב- כ"ז בטבת תש"ח 9.1.1948
בהתקפה על כפר סאלד.

בוכחולץ ברונע.

בן הדויג ויחזקאל, מיוצאי מזרח אירופה, נולד ביום ט' באדר א' תרפ"ז (13.2.1916) בקלן, גרמניה. הוא הצטרף לתנועת הנוער החלוצי "הבונים". כהכשרה חלוצית לקראת עלייתו ארצה רכש לו את מקצוע השרברבות והגיע לארץ-ישראל בעצם שנת המאורעות - 1936. בהגיעו, הצטרף לפלוגת גדרה, שנה אחת עשה בפלוגה המקובצת בסדום, ומאז הקדיש את עצמו ל"הגנה". ברונע היה מראשוני העוטרים במרחב גדרה ואחראי לקשר במקום. אחר-כך מילא תפקיד זה גם בשער הנגב ובכפר סולד. ברונע עלה עם הפלוגה להתיישבות בכפר סולד, נקודת-הספר הקיצונית בגבול הסורי. כאן היכה שורש בחיי המשק והחברה. היה מקובל על הכל, ואף הקים לו בית נאמן, נשא אישה והיה אב לשני ילדים.

ביום כ"ז בטבת תשי"ח (9.1.1948) באה התקפה עזה של כוחות סוריים על הנקודה. ברונע אץ למשמרתו - להתקשר במכשיר איתות הליוגרף עם היישובים הקרובים - ואז הכריעו כדור האויב. השאיר אישה ושני ילדים. ברונע הובא למנוחות-עולמים באדמת הכפר שעל משמרתו נפל.

"יהי זכרו ברוך"

עלייתו לארץ ישראל 1936

ברוננו היה בתנועת נוער הלוצי

הבונים

בשנת 1929 ייסד ווסלי אהרון במזרח לונדון, באנגליה תנועת נוער בשם 'הבונים', בכוונה להקים גירסה יהודית של תנועת הצופים הכללית. תוך מספר שנים כללה כבר התנועה מספר אלפי חניכים בסניפים בכל רחבי לונדון. בשנת 1936 בלחץ של תנועת 'החלוץ' החלה תנועת 'הבונים' לקיים את מחנות הקייץ שלה בחוות חקלאיות, במטרה להכשיר את חניכיה לקראת עליה לארץ-ישראל והתיישבותם בקיבוצים. תנועת 'החלוץ' היא גם זו שהשפיעה על תנועת 'הבונים' לאמץ לעצמה את החלוציות וההגשמה העצמית בהתיישבות בארץ-ישראל כיעד המרכזי של הפעילות החינוכית שלה.

ואמנם, 20 בוגרים של התנועה עלו לארץ-ישראל בתום הכשרתם, עוד לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, והצטרפו שם ל'קיבוץ האנגלו-בלטי'. בשנת 1930 חזר לדרום אפריקה אחד מעוזריו הראשונים של ווסלי אהרון, יהודי בשם נורמן לוריא (Norman Lourie) והקים שם את תנועת הבונים, שכמו בלונדון, הייתה גירסה יהודית של תנועת הצופים הכללית. במקביל הקים לוריא גם את תנועת 'הבנות', עבור בנות. מתחילתה הוקמה התנועה בדרום אפריקה עם מגמות חינוכיות ציוניות. ב-1932 קיבל לוריא בקשה מצעירים יהודים בבומבי, הודו להקים שם סניף של התנועה. בסוף שנות ה-30 ותחילת שנות ה-40 הקימו כמה בוגרים של תנועת 'הבונים' חוות הכשרה מחוץ ליהונסבורג, דרום-אפריקה ושם הכשירו עצמם לקראת עליה לארץ-ישראל והצטרפותם לקיבוצים כפר-בלום ומעין-ברוך.

בסוף שנות ה-30 הקימה תנועת 'החלוץ' בארה"ב את תנועת 'הבונים' שם, שגם היא כמו אחיותיה באירופה, בדרום-אפריקה ובהודו, הכשירה את חניכיה להגשמה עצמית בהתיישבות קיבוצית בארץ-ישראל.

לקח חלק בארגון 'ההגנה'

ההגנה

חטיבת גולני בראשית דרכה

"חטיבת הגליל והעמקים"

לימים הועברה גפת תל-חי (וגדוד "אלוף") לאחריות חטיבות "יפתח" ו"עודד" שפעלו בגליל העליון המזרחי, ובחטיבת גולני הוקם גדוד חי"ר נוסף, גדוד "גורן", שאחר-כך התאחד והתמוג עם גדוד "דרור", ובמקומם הוקם גדוד הפשיטה הממוכן. במשך עשרה חודשים ארוכים, מחורף תש"ח (פברואר 1948) ועד סתיו תש"ט (נובמבר 1948), כונתה חטיבת גולני, "חטיבת הגליל והעמקים" – עד שירדה לנגב בתום הקרבות בחזית הצפון. ואכן היתה חטיבת גולני כפי שכתב עליה לימים רב-אלוף יגאל ידין (בהקדמה לספר "אילן ושלח" – דרך הקרבות של חטיבת גולני במלחמת העצמאות): "אחת הדוגמאות המאלפות ביותר לתחליף הקמת צבא הגנה לישראל... דוגמה נאה ומאלפת ליצירת הכוח הצבאי, למקור שאיבתו: אהבת הארץ, הקשר לאדמה ורוח החלוציות העקשנית המציינת את יישובינו החקלאיים למן ראשוני המתיישבים בגליל ועד לאחרון הקיבוצים בעמק..."

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו את עמקי-ההתבגרות. ההתיישבות בעמקים ובגליל-היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמידות

למשימה, שורשיות ושקט..."

ימים ראשונים: מרחב החטיבה, הנפות והגדודים

בשלושת החודשים הראשונים של מלחמת העצמאות, מדצמבר 1947 ועד פברואר 1948, פעלה בכל מרחב הצפון מסגרת חטיבתית אחת: חטיבת 'לבנוני'. ב-20.2.1948 פוצלה 'לבנוני' לשתי חטיבות: חטיבת מס' 1 - 'גולני', במזרח, אל מול חגולן, חטיבה מס' 2 - 'כרמלי', במערב, בחיפה ובגליל המערבי. כאשר הגיעו בשבוע האחרון של פברואר 1948, משה מן (מונטג), איש מרחביה, ונחום גולן (שמיגל), איש כפר-סאלד, למושב יבנאל, בלב הגליל התחתון, כדי לחקם את מטח החטיבה, כלל מרחב החטיבה ארבע נפות: נפת 'תל-חי', בגליל העליון המזרחי, נפת 'כנרת', בגליל התחתון ובעמק חירדן, נפת 'גלבוע', בעמק חרוד ובעמק בית-שאן ונפת 'זרעאל' בעמק זרעאל המערבי ובהרי אפרים.

בתוך ארבע הנפות, על בסיס אזורי, חלכו והתגבשו ארבעת גדודי חיל-השדה (חח"ש) של חטיבת גולני בראשית דרכה: גדוד 'אלון' - גדוד מס' 11, בנפת תל-חי; גדוד 'ברק' - גדוד מס' 12, בנפת כנרת; גדוד 'זרעון' - גדוד מס' 13, בנפת גלבוע; גדוד 'דרור' - גדוד מס' 14, בנפת זרעאל. לימים, חועברה נפת תל-חי (וגדוד מס' 11 עמה) לאחריות חטיבות 'יפתח' ו'עודד', שפעלו בגליל העליון המזרחי. ובחטיבת גולני הוקם גדוד חי"ר נוסף - גדוד 'גורן' - גדוד מס' 15, שאחר-כך התאחד והתמזג עם גדוד 'דרור' - גדוד מס' 14. במקומם הוקם 'גדוד הפשיטה הממוכן' - גדוד מס' 19.

כתבה על התקרית שבה נהרג

גנופיות שחדרו מסוריה והתקיפו ישובים הוגסו על ידי המגינים והצבא

חל
ברונו ביום
כפר סאלד
רד לכפר סאלד
נתן צייבס
אברהם ס
מכפר אוריה
צבי היין
יחיאל רגן
יואד ויוזב
מיכאל אן
יוסף אוקף
מנחם קאי
זכריה טב
אברהם ס
יבנה
חיים אינז
אפרים נגו
אהרן אנט

נהו
יך
אהרן אנט
נהרג ביום ו'
לת"א. שיחה
בשעה 7.15 מן
ליד סריס, אד
רה ע"י כנופיה
הסלעים. א.
במכונית של
הנוסע
המשיכה דרכה
הגויה העג
למשק שריד.
נמצא פג
(למ"מ). ביום
רהם יעקב מנה
בדרך יפו-ירח
56, בבזר ליד
ליס, "הדסה"
נאמר נ
(למ"מ). ביה
המשטרה בדרך
עון אהרונז בנ
במכונית-משא,
"סטאן" ר"מ
ורמוני יד אשל
ה
(למ"מ). ר
הותקפה שבז
בסביבות כפר
שאירעה התפ
לא נודעה סי

יום ו' היה יום דמים בארץ. לאחר קריאות ס. א. ס. שערביי הארץ השמיעו בימים האחרונים באוני ידידיהם מנהיגם בארצות השכנות, החליט המטה הראשי של הכנופיות לעשות מעשה. ביום ו' נברה את הגבול כנופיה גדולה מסוריה. אנשיה היו לבישים מדי הצבא הסורי ומודרכים על ידי קצינים סוריים. התקיפו את כפר סאלד ומשק ליד יבנה. אנשיהם בעזרת אנשי ית יהודית, הדפו את התוקפים וגרמו להם אבידות. אחד מחברי כפר-סאלד נפל. עוד איש-מגן נהרג. בחושו מראש-פינה לעזרת הנתקפים. לאחר שעות מספר הגיע למקום צבא, שהשתתף באופן פעיל ברדיפה אחר התוקפים. הפורעים ברחו לעבר סוריה. בליל שבת נתקלה פלוגת-סיור של ההגנה בכנופיה אחרת, שבאה מסוריה ובראשה פאווי קאוקגי מהחוללה. הכנופיה הוגסה, בהשאירה הרוג אחד. משע מתועב נעשה על-ידי פורעים ערבים בדרום הארץ. ברצחם ליד גן-יבנה 8 נעדרים יהודים. עוד 3 נעדרים. בדרך מכפר-אוריה נהרגו 2 יהודים. בחיפה נהרגו ביום ו' בהתקפות בודדות 2 יהודים. התקפה מומשכת של כמאה פורעים נערכה בשבת על רמת-רחל בירושלים. המגינים היהודים ענו באש חזקה. הצבא והמשטרה לקחו חלק פעיל בהדיפת ההתקפה. יהודי אחד נהרג בדרך ירושלים, הנשמרת בהצלחה - לפי דברי הממשלה - על ידי כוחות הבטחה. אל שכונת-הספר של תל-אביב נורו יריות במשך יום ו', ליל-שבת ומוצאי-שבת. בתום ששימשו משכן הפורעים בכפר-סלמה פוצצו ע"י ההגנה.

ההתקפה על כפר סאלד

חברי כפר סאלד, והדפו ביום ו' תקפה מתוכנת על פלוגות-קרב דיות, שזמו 150 איש, הגרמו ון אבידות, על פרטיה-קרב מוסר ורגו בטבריה. יום ו' בשעה 6.30 בבוקר, עברו המתים את הגבול, ותפסו עמדות במרחק קילומטר אחד מכפר-סאלד. המתקפה באו במכוניות בכביש הסורי, המשיך לאורך הגבול בנייאס-גשר בנות-לב. ערוכים בסדר צבאי, פתחו מיד הקפה על כפר-סאלד, באש מרוכזת שק ארטומאטי ומקלעים. ההתקפה קרית באה מצד דרום לכפר-סאלד מן הממורה ומצפון, במשך שעותיים ה מתחלת ההתקפה ועד שבא הצבא ירשו, הדפו אנשי כפר סאלד את קפסם ולא נתנו להם להתקרב למשק. כמה שידוע, נגרמו למתקפים אבי כבדות וביין הנפגעים, בנו של אמיר דן מסוריה, שנפצע קשה. הצבא ירשו, שהגיע למקום לאחר שעותיים ה, השתמש במרגמות כבדות שהיו דן טכניות משוריינות. לאחר הילופר ות, שנמשכו כשעה וחצי, בין הצבא ולוגות הסוריות, נסוגו המתקפים נר הגבול הסורי. מכפר-סאלד נהרג ביריות ברונו בורני ו, נפצעו לוטה בהם, נפצעה קשה עברה לבית-החולים שוייצר בטבריה, מנה תפירה, קלרה מרקוביץ, ושמואל ה, נפצעו קל ונשאר לטיפול במשק. זרכו חורה הותקף הצבא ביריות מן רבים חסאס, מנשיה, וזוגית-חנני. שבת בבוקר ביקרו פלוגות-צבא בכפר לה, שאלו למצב ולשלום הפצועים וכן

התענינו לדעת, אם במקרה לא נשאר עור פצועים בשדה. התוקפים פעלו בהנהגת קציני-צבא סוריים ממקור אחר מודיעים לנו, כי המתקפים הרכו קודם בשבת וריה שבסוריה ומשם התקדמו בהנהגת קציני-צבא סוריים דרך מעבר מרג' עיון. התוקפים לבי שו כולם מדים, הדומים למדי הצבא הסורי והיו מוויינים יפה בנשק חדיש. נקר דות-התצפית של כפר-סאלד ודן השגיחו בהתקדמותם והועיקו בעוד מועד הגבורות חזקה של הידות-מחץ. המגינים הצליחו, לא רק לעצור בעד ההתקפה, אלא עברו להתקפה נגדית והרסו. כמה עמדות מבר צרות של הכנופיות, עשרות מאנשי הכנופיה נפגעו בהתקפה הנגדית ובנסו גת הפורעים. אנשינו מדברים בשבח הפעולה המוצלחת של הצבא, שבהגיעו למקום הצטרף לרדיפה אחר האויב הנסוג.

באותה שעה התקפה על משק דן

באותה שעה שהותקף כפר סאלד נערך גם התקפה על משק דן. המתקפים, שבאו מכוון תל אליקאד ומבניאס,

ההגנה הניסה כנופיה סורית ואת מפקדה - פאווי קאוקגי
יחידה של ההגנה הניסה כנופיה יהודית שבראשה עמד פאווי קאוקגי, ונרמה לה אבידות. קאוקגי ברה לסוריה. על המקרה נודעו לסופרנו פרטים אלה: יחידת ההגנה הפתיעה ביום ו' בשעות הערב כנופיה גדולה שהייתה לארץ מסוריה, בקרבת תל אליקאד. התפתח קרב אכזרי ומקורות היהודים מסתבר, שהשלטונות הפריזו קצת בשלושת הסעיפים של סר פורם. **הממשלה מוחה נגד ה"אינצידינט"** מודיעים רשמית: ממשלת א"י ביקשה מאת השגריר הבריטי בדמשק למחות

בקפריסין
ב עזרה מידית

בוכהולץ ברונו ז"ל

1916-1948

